

CAN COLL, més de 500 anys d'història

Al llarg del temps la masia s'ha anat transformant i creixent.

La planta baixa conserva substancialment l'estructura de les masies de finals del segle XVII i XVIII, on el sistema de vida rural era el més destacable. A la primera planta, s'hi aprecia l'aspecte més senyorial que va anar adquirint a mitjan segle XIX i principis del XX.

Abans de començar la visita recordeu que la masia de Can Coll no és un museu en sentit estricte. Hi trobareu elements de les activitats educatives que s'hi fan entre setmana. El mobiliari actual és fruit de préstecs i donacions de particulars i institucions.

Apunts històrics

1495

La masia rep el nom de Can Coll, abans es deia Mas Portell.

1495-1867

Va passar de pares a fills de cognom Coll que viuen a la propietat. Francesc d'Assís Coll va ser l'últim propietari amb aquest cognom.

Va fer construir la capella actual i posar les reixes de tancament de la plaça. Va tenir 4 filles.

1867-1927

Mor Francesc d'Assís Coll. L'hereu és el seu nét, Jaume González i Coll, que ja no viurà a la casa. Josep Pujol i Armenteras és l'últim descendent dels Coll que hereta la casa. La hipoteca per pagar uns deutes i la perd.

1928-1936

Teresa Boix i Vila compra la finca, que és gestionada per Joan Serra Sian. Aquest hi viu amb la seva esposa, M.ª Teresa Espasa Rius, i acaba comprant-la i escripturant-la l'any 1935. El senyor Serra fa moltes millores tant a l'interior com a l'exterior de la masia, destacant l'habitació de dormir amb cambra de bany, la terrassa amb les torres decoratives i les obres inacabades d'un futur hotel al costat de la masoveria, a l'edifici del davant. El juliol del 1936, quan comença la guerra civil, mor assassinat.

1936-1939

Durant la guerra es va constituir la Col·lectivitat de Camperols de Cerdanyola - Ripollat que funcionava en règim d'autogestió i la finca de Can Coll va ser destinada a l'explotació forestal.

1940-1987

En acabar la guerra la família Serra Espasa recupera la finca. Un dels fills s'hi queda a viure amb els seus descendents durant uns anys. Fins als anys 60, Can Coll és una finca agrícola, vinícola, ramadera i forestal, a més de disposar de fusteria. Als anys 70, s'hi munta un circuit de lloguer de motos de trial. La masia s'utilitza com a lloc d'estiuatge, així com per a la celebració d'esdeveniments familiars. Uns masovers viuen a l'edifici del davant.

1987

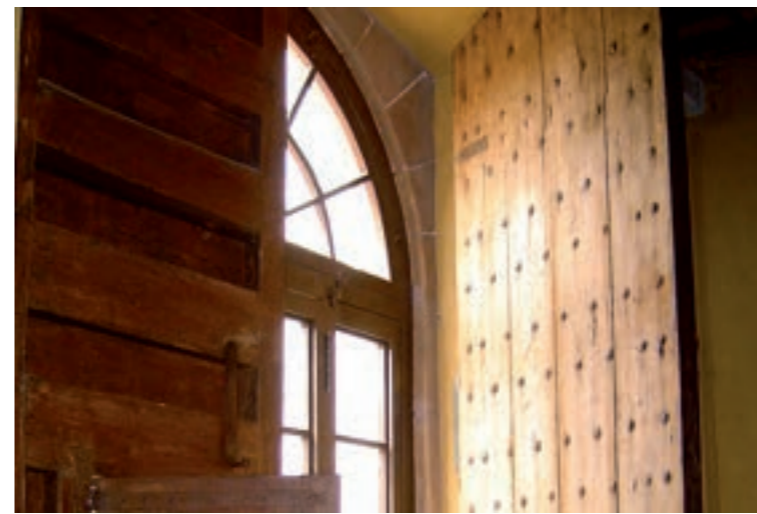
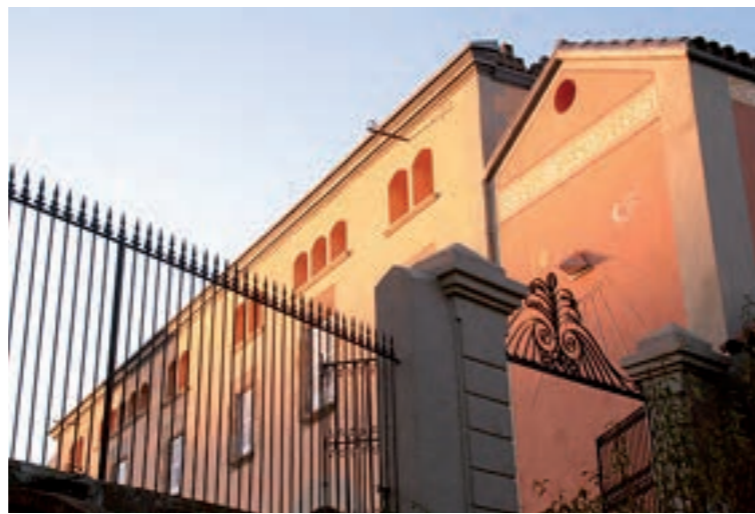
La Corporació Metropolitana de Barcelona adquireix la finca.

1988

Es rehabilita una part de la construcció del davant i s'inaugura el Centre d'Educació Ambiental Can Coll a l'octubre. Comencen les obres de restauració de la masia.

1992

S'inaugura la remodelació de la masia.

El portal

Les dovelles i unes senzilles escales enriqueixen l'entrada principal de la casa. El portal s'obria totalment per poder entrar els cabassos i sacs dels cereals batuts a l'era, les eines i embalums diversos. La portella només s'utilitzava per entrar i sortir les persones.

La cuina

Era el centre de la vida rural, l'espai de treball i de descans. El foc cremava dia i nit. Els clemàstecs sostenien el perol sempre fumejant. El pa es coïa al forn. La pica rebia l'aigua de la cisterna.

"La fresquera"

Gruta subterrània excavada a la llicorella, servia per mantenir una temperatura constant, entre 13 i 14 graus, tant a l'estiu com a l'hivern. S'hi guardava aigua, vi i algunes viandes cuinades.

El celler

La vinya proporcionava tant raïm que les bótes del celler guardaven fins a 20.000 litres de vi, quantitat suficient per subministrar-ne a una població de 500 habitants al llarg d'un any.

Actualment el vi del celler també prové de la vinya de Can Coll.

El magatzem de gra

Els camps de Can Coll havien ocupat fins a 6 hectàrees i això feia que els compartiments del magatzem s'omplissin de grans de blat, blat de moro i altres cereals. Al temps de batuda, l'era i el graner tenien un tragi constant.

La sala de lluir

Un gran finestral amb festejadors il·lumina l'estança més noble de la casa. Es troba a la primera planta, sobre l'entrada principal. Era un lloc destinat a grans celebracions.

La cambra de l'amo

L'habitació que presideix el senyor Coll, amb magnífiques motllures de fusta, és un espai confortable i bellament ornamentat que disposa de cambra de bany. En realitat, però, el senyor Coll no hi va dormir mai perquè l'estança va ser restaurada ja en el segle XX pel propietari Joan Serra.

La sala nova

A mitjan segle XX, a més de ser un gran distribuïdor, era també la sala d'estar i el menjador. S'hi organitzaven ballades amb convidats dels masos veïns.

Des de la sala nova s'accedeix a una gran terrassa amb vistes al Vallès i bona part de la serralada Prelitoral.

La capella

És una de les construccions que mesura la importància de les masies. A Cerdanyola, només 3 masies en tenien.

Es va edificar en vida de Francesc d'Assís Coll, l'any 1844. S'hi pot accedir pel porxo exterior o bé des de dins a través del cor.

Els entorns

Si ens fixem en els entorns, ens adonarem de la gran quantitat de recursos naturals de què disposaven els propietaris de Can Coll. L'aigua era aprofitada al màxim: la bassa, els pous, l'aigua que queia a la teulada, a l'era i a l'esplanada s'emmagatzemava a les cisternes situades al dessota de l'era. Encara es poden observar les canalitzacions, el safareig i les bocanes de les cisternes.

Els horts, la granja, el bosc, la vinya i els arbres fruiters fan palès que la masia de Can Coll gairebé era autosuficient.

CAN COLL, educació, documentació i informació

El Centre d'Educació Ambiental Can Coll va néixer amb l'objectiu de mostrar i fer apreciar els valors naturals del Parc de Collserola. Actualment, és visitat per més de 20.000 persones cada any.

Acull majoritàriament escolars d'educació infantil, primària i secundària que fan activitats d'una jornada de dilluns a divendres. Hi ha més de 20 propostes diferenciades per nivells d'edat i temàtiques. A més, es fan programes personalitzats a grups d'alumnes universitaris, escoles d'estudis superiors, d'adults o d'educació especial.

El Centre de Documentació i Recursos Educatius del Parc, ubicat al segon pis de la masia, també és obert entre setmana. Atén mestres, professors, estudiants, i qualsevol persona que vulgui obtenir informació del Parc o que necessiti suport per preparar-hi activitats.

Els diumenges Can Coll funciona com a centre d'informació i acollida dels visitants. Hi trobareu un punt de venda de publicacions del Parc i podreu fer les activitats següents:

Visitar la masia que mostra la manera de viure de la pagesia dels segles XVIII i XIX.

Veure l'exposició "L'home i el medi a Collserola" i els audiovisuals del Parc.

Fer els itineraris senyalitzats dels voltants.

Visitar la granja.

Observar aus hivernants a la Feixa dels Ocells de novembre a febrer.

Fer jocs de descoberta i manualitats.

Benltinguts i benltingudes a
CAN COLL
Centre d'Educació Ambiental

Can Coll

Centre d'Educació Ambiental

Activitats educatives concertades entre setmana.
Obert al públic diumenges de 9.30 a 14:30 h.
Tancat diumenges del 24 de juny a l'11 de setembre, de Nadal a Reis i Pasqua.
Tel.: 93 692 03 96
E-mail: activitatscanoll@parccollserola.net

Centre de Documentació i Recursos Educatius

Consultes, assessorament i préstec de material i recursos.
Cal concertar hora per telèfon de 10 a 14 h.
Tel.: 93 692 29 16
E-mail: cdre@parccollserola.net

Ctra. de Cerdanyola a Horta, km 2
08290 Cerdanyola del Vallès

Accés en transport públic:
RENFE (estació Cerdanyola) i autobús urbà SU1(Can Coll-Canaletes, consulteu horaris).

www.parcnaturalcollserola.cat

